

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Cdo/222/2021
Identifikačné číslo spisu:	1520202361
Dátum vydania rozhodnutia:	24.11.2021
Meno a priezvisko:	Mgr. Miroslav Šepták
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2021:1520202361.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci starostlivosti súdu o maloleté deti: R.B. U., narodená dňa XX.XX.XXXX a Q. U., narodený dňa XX.XX.XXXX, obe trvale bývajúce u matky, zastúpené kolíznym opatrovníkom Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny v Bratislave, so sídlom Vázovova 7/A, Bratislava, deti rodičov: matka - L. U., narodená dňa XX.XX.XXXX, bývajúca v C., Š. X, C., t. č. G. Q. R. Ž., L. X, Q. a otec - C. U., narodený dňa XX.XX.XXXX, bývajúci v S. F., U. Q. X, t. č. F. Ž., F. R. XX, Ž., vedenom na Okresnom súde Bratislava V pod sp. zn. 61 P 17/2020, o návrhu matky o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností, o dovolaní otca maloletých detí proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave zo dňa 23. júna 2021, sp. zn. 20 Cop 182/2020, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava V (ďalej len „súd prvej inštancie“, alebo „okresný súd“) rozsudkom zo dňa 7. júla 2020, č.k. 61 P 17/2020-51 zveril maloleté deti U. do osobnej starostlivosti matky (výrok I.), právo zastupovať a spravovať majetok maloletých ponechal obom rodičom (výrok II.), otca zaviazal na povinnosť prispievať na výživu maloletého Q. sumou 100,- eur mesačne a na výživu malotej R. sumou 80,- eur mesačne (výrok III.) s tým, že zročné výživné za obdobie od 27.04.2020 do 30.06.2020 vo výške 213,33 eur na maloletého Q. a vo výške 170,67 eur na maloletú R. je otec povinný zaplatiť v pravidelných mesačných splátkach po 15,- eur mesačne na každé maloleté dieťa spolu s bežným výživným, počnúc mesiacom júl 2020 až do úplného zaplattenia pod stratou výhody splátok (výrok IV.). Styk otca s maloletými neupravoval (výrok V.). Trovy konania nepriznal žiadnemu účastníkovi konania (výrok VI.). V dôvodoch rozhodnutia uviedol, že na základe vykonaného dokazovania mal za preukázané, že matka sa v súčasnosti nachádza v krízovom centre, kde zabezpečuje osobnú starostlivosť o maloletú R., zatiaľ čo maloletý Q. je umiestnený v Reedukačnom centre Vráble. Aj keď bytové pomery matky nie sú dostatočné súd prvej inštancie nevzhliadol žiadnu prekážku takej intenzity, ktorá by matke bránila v riadnej osobnej starostlivosti o maloleté deti. Otec detí sa v čase rozhodnutia súdu nachádzal vo výkone trestu odňatia slobody a súhlasil s tým, aby boli maloleté deti zverené do

osobnej starostlivosti matky. Pokiaľ nesúhlasil s určením výživného na maloletého Q. z dôvodu, že tento nie je v súčasnosti v starostlivosti matky, okresný súd uviedol, že náklady spojené s výživou maloletého sú dané bez ohľadu na to, či maloletý je v starostlivosti matky alebo umiestnený v reedukačnom centre. Navyše výchovné opatrenie spočívajúce v pobyte dieťaťa v reedukačnom centre je len dočasným opatrením. Keďže v danom prípade sa rodič svojim úmyselným konaním zbavil objektívnej možnosti plniť svoju vyživovaciu povinnosť, nemožno túto skutočnosť pričítať na ťarchu dieťaťa, a preto musel súd prvej inštancie vychádzať zo schopností a možností otca, aké mal pred nástupom do výkonu trestu odňatia slobody. Zameškané výživné (za obdobie od 27.04.2020 do 30.06.2020), jeho výšku ako aj podmienky zročnosti určil súd prvej inštancie vo výroku IV. svojho rozhodnutia. O trovách konania rozhodol podľa § 52 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“).

2. Krajský súd v Bratislave (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie otca maloletých rozsudkom zo dňa 23. júna 2021 sp. zn. 20 CoP 182/2020 rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom výroku o určení výživného a zročného výživného podľa § 387 ods. 1, 2 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) ako vecne správny potvrdil; žiadnemu z účastníkov nepriznal nárok na náhradu trov konania. Mal za to, že súd prvej inštancie vo veci riadne zistil skutkový stav veci, vyvodil z neho správny právny záver a svoje rozhodnutie aj riadne zdôvodnil. Odvolací súd, vychádzajúc z kritérií pre určenie výživného dospel k záveru, že odvolanie otca čo do výroku o výživnom nie je dôvodné. Skutočnosť, že otec je toho času vo výkone trestu odňatia slobody nebola pre rozhodnutie vo veci opodstatnená. Poukazujúc na Nález Ústavného súdu Českej republiky č. IV. ÚS 1181/07 zo dňa 06.02.2008 dospel k záveru, že skutočnosť, že ak sa rodič svojim úmyselným konaním, pre ktoré bol odsúdený na trest odňatia slobody zbavil objektívnej možnosti plniť vyživovaciu povinnosť, nemožno túto skutočnosť pričítať na ťarchu dieťaťa. O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 52 CMP.

3. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal otec maloletých detí (ďalej aj „dovolateľ“) dovolanie s tým, že odvolací súd rozhodol v jeho neprítomnosti. Toho času sa nachádza vo výkone trestu odňatia slobody, preto deti nemôže navštevovať. Od februára 2021 nevie nič o dcére a synovi, pretože družka mu nedvíha telefón. Otec maloletých detí v dovolaní požiadal, aby mu súd určil vykonávanie trestu v Bratislave, pretože v ústave kde vykonáva trest odňatia slobody nemôže mať návštevy, má tam nepriateľov a nemá stálu prácu.

4. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v zákonom stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), skúmal bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP), či sú dané procesné predpoklady pre uskutočnenie meritórneho dovolacieho prieskumu; dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť. Na stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 veta prvá CSP) dovolací súd uvádza nasledovné:

5. Podľa § 429 ods. 1 CSP dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom. Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je a/ dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b/ dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, c/ dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

6. Podľa § 436 ods. 1 CSP ak má dovolanie vady podľa § 429 a dovolateľ nebol riadne o povinnosti podľa § 429 poučený v dovolacom konaní, súd prvej inštancie vyzve dovolateľa na odstránenie vád a poučí ho o následkoch neodstránenia vád dovolania.

7. Ustanovenie § 436 ods. 1 CSP predstavuje jedinú (výnimočnú) procesnú situáciu, v ktorej súd prvej inštancie prihliada na existenciu vád dovolania a dovolateľa vyzýva na ich odstránenie. Tento postup súdu prvej inštancie sa týka výlučne vád dovolania v zmysle § 429 ods. 1 CSP a ich výskytu v prípade

absencie (alebo nedostatočného) poučenia dovolateľa odvolacím súdom.

8. V danom prípade je z obsahu spisu zrejmé, že dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu obsahuje riadne poučenie o povinnom zastúpení dovolateľa advokátom v zmysle § 429 ods. 1 CSP. Je nepochybné, že dovolateľ nemá právnické vzdelanie (resp. nevykazuje znaky dovolateľa uvedeného v § 429 ods. 2 CSP) a podal dovolanie, ktoré nespísal advokát. Vzhľadom na to už nebolo povinnosťou súdu prvej inštancie vyzývať dovolateľa na odstránenie väd dovolania a poučovať ho o následkoch neodstránenia väd tohto mimoriadneho opravného prostriedku podľa § 436 ods. 1 CSP.

9. Podľa § 447 písm. e/ CSP dovolací súd odmietne dovolanie, ak neboli splnené podmienky podľa § 429 CSP.

10. Podľa uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 18. decembra 2019 sp. zn. 4 Cdo 190/2019, schváleného Občianskoprávnym kolégiom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky 16. septembra 2020 na uverejnenie v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky, spísanie dovolania advokátom je obligatórnou podmienkou dovolacieho konania, ktorá musí byť splnená už pri podaní dovolania; jej nedostatok musí byť odstránený do uplynutia zákonnej lehoty na podanie dovolania. To neplatí, ak dovolateľ nebol riadne poučený odvolacím súdom.

11. So zreteľom na vyššie uvedené dovolací súd uzatvára, že v danom prípade nie je splnená osobitná podmienka dovolacieho konania vyplývajúca z § 429 ods. 1 CSP a preto nemožno uskutočniť meritórny dovolací prieskum. Z týchto dôvodov dovolací súd dovolanie otca maloletých detí proti rozsudku odvolacieho súdu odmietol podľa § 447 písm. e/ CSP, bez toho, aby sa zaoberal vecnou správnosťou napadnutého rozhodnutia, keď dovolateľ sám nemá vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa a nie je v dovolacom konaní zastúpený tak, ako to vyžaduje § 429 ods. 1 CSP.

12. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

13. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.